

DOLENJSKI KRAS

Izdano ob 20. letnici delovanja
JK Vinko Paderšič - Batreja in
ob XII. zboru slovenskih jamarjev

Novo mesto, junij 1982

Izdal in založil JK Vinko Paderšič—Batreja Novo mesto
Gradivo zbral in uredil Milan Eržen
Lektor Vlada Eržen
Prevodi v angleščino: Milica Lešnjak, Maja Kranjc

Tisk: DITC TOZD TISKARNA Novo mesto
Naklada 1500 izvodov
Novo mesto 1982

JUBILANTOM IN UDELEŽENCEM XII. ZBORA

Vsem udeležencem 12. zbora slovenskih jamarjev izrekam prisrčno dobrodoslico v imenu skupščine in družbenopolitičnih organizacij občine Novo mesto in hkrati izražam zadovoljstvo, da ste za to srečanje izbrali prav Novo mesto in Dolenjsko.

Naša občina je med večjimi v Sloveniji tako po površini kakor tudi po številu prebivalcev. Po drugi svetovni vojni se je močno industrijsko razvila, medtem ko se je pred tem nad 80 % prebivalcev ukvarjalo s kmetijstvom, ki pa zaradi razdrobljenosti in slabih naravnih pogojev ni dajalo solidne osnove za preživljanje.

Zgodovina Novega mesta sega v leto 1365, ko je vojvoda Rudolf IV. dal naselbini ob zeleni Krki mestne pravice. Valvazor v svoji „Slavi vojvodine Kranjske“ piše, da je bilo Novo mesto v 17. stoletju za Ljubljano najiminenitnejše mesto na Kranjskem. Izkopanine, ki so danes skrbno shranjene v Dolenjskem muzeju, pričajo, da je bilo to območje naseljeno že tisoč let pred našim štetjem.

V dneih, ko boste naši gostje, boste lahko sami videli dosežke, ki sta jih mesto in občina dosegla v povojnem obdobju. Startna osnova za ta bliskoviti razvoj občine ni bila v materialnem blagostanju, ampak v zavesti delovnih ljudi in občanov, da je moč ustvariti pogoje za boljši jutri samo v delavskem samoupravljanju in s pridnimi rokami.

Iz skromnih obrtnih delavnic, servisov in laboratorijev so se v tridesetih letih razvile delovne organizacije, ki so po svojih izdelkih znane širom naše domovine in po svetu. Že bežen sprehod po KRKI, IMV, NOVOTEKSU, NOVOLESU, LABODU, PIONIRJU, ISKRI in drugih delovnih organizacijah odkrije predstavo o velikem napredku industrije pod Gorjanci. V občini, ki šteje blizu 55.000 prebivalcev, je zaposlenih skoraj 26.000 ljudi.

Ob vlaganjih v materialno proizvodnjo pa ves ta čas nismo pozabili na človeka, zato posvečamo veliko pozornost razvoju družbenih dejavnosti, predvsem izobraževanju, zdravstvu, socialni in kulturi.

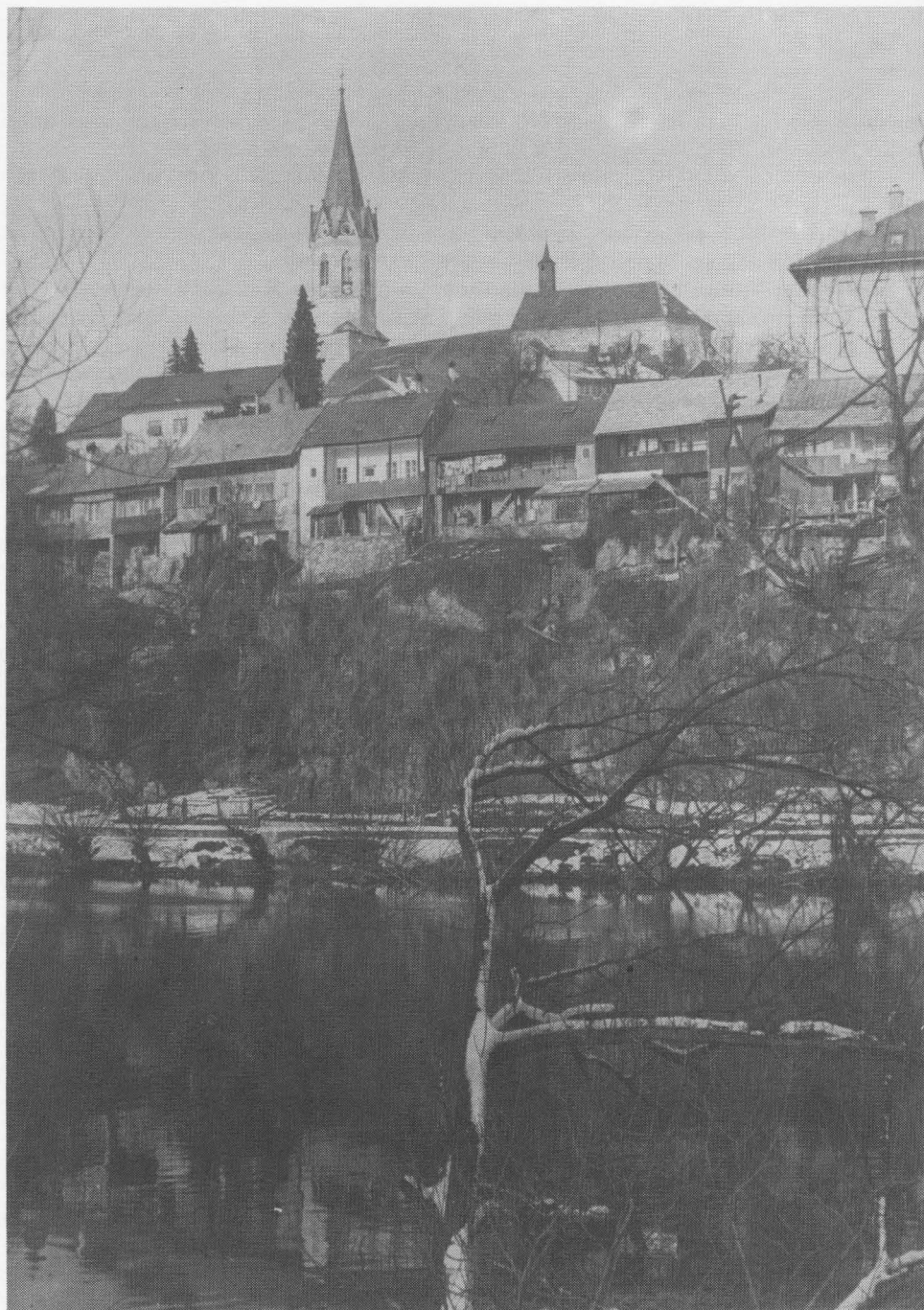
Pomembno mesto smo namenili tudi organiziranju in zadovoljevanju množice interesov preko dela družbenih organizacij in društev. V občini deluje danes preko 500 raznih temeljnih oblik društvenega organiziranja, v katerih deluje vsak tretji občan naše občine. Podatek, da te organizacije razpolagajo letos s približno 50 milijoni din, po svoje kaže na celotno družbeno naravnost in veliko podporo delovnih ljudi.

V SZDL se še posebno zavedamo velikega pomena dela družbenih organizacij in društev – v vzgojnoizobraževalnem pomenu, pri razvijanju tovarištva, medsebojnih odnosov, odnosov do dela in sočloveka, pa tudi pri krepitvi obrambne pripravljenosti in sposobnosti.

Jamarji imajo pri nas že dolgo tradicijo in nešteto naravnih možnosti za svoje delo. Njihovo delo je predvsem pomembno z vidika splošnega ljudskega odpora in družbene in društvene samozaščite, prav tako pa tudi z vidika varstva našega okolja, kateremu smo žal v zadnjem času posvečali premalo pozornosti.

Vsem udeležencem 12. zbora slovenskih jamarjev želim uspešno delo in prijetno bivanje med nami.

Predsednik
občinske konference SZDL
BORIS ŠKEDELJ

Pogled na živopisni Breg, stari del dolenjske metropole (Foto: S. Dokl)

RAZISKOVALCEM DOLENJSKEGA KRASA

Krka, tovarna zdravil Novo mesto, je lani praznovala 25-letnico svojega obstoja. Ob tej priložnosti je odprla nove obrate za proizvodnjo bazičnih surovin antibiotikov in obrat za predelavo farmacevtskih surovin v gotova zdravila.

3200 zaposlenih načrtuje v letošnjem letu 8,16 milijarde celotnega prihodka in otvoritev dveh novih velikih naložb tovarne steklenih vlaken, katere proizvodnja je usmerjena pretežno v izvoz, in novega hotela v Šmarjeških Toplicah s 100 ležišči in sodobno zdravstveno terapijo.

Krka s svojimi zdravilišči v Dolenjskih in Šmarjeških Toplicah ter hoteli na Otočcu skrbi za ohranjanje naravnih lepot in znamenitosti, pa tudi za varstvo okolja, reke Krke in drugih manjših rek, saj je do sedaj namenila za varstvo okolja dokajšnja sredstva.

Poleg vlaganj v razvoj in nove proizvodne zmogljivosti vlaga Krka tudi znatna sredstva v šport oziroma rekreacijo, kulturo in raziskovalno dejavnost. Tako že več let namenja sredstva za razvoj planinstva, čebelarstva, preventivne zdravstvene rekreacije in drugega množičnega športa. Nekateri delavci Krke so tudi člani jamarskega društva.

Mlade raziskovalce iz vse Jugoslavije spodbujajo k raziskovalnemu delu s Krkinimi nagradami, ki jih bodo letos v Krki podelili že dvanajstič. Krkine nagrade so spodbuda mladim, da se navdušijo za raziskovalno delo, tudi tako, ki je vezano na naravo in njene lepote.

Ob 20-letnici uspešnega delovanja Jamarskega kluba Vinko Padersič Batreja delavci Krke iskreno čestitajo članom in pozdravljajo speloologe iz vse Jugoslavije.

KRKA, TOVARNA ZDRAVIL NOVO MESTO

